

25 JAAR 102 EOVCOMPAGNIE, WAT VOORAFGING AAN DE OPRICHTING

Luitenant-kolonel b.d. G.J. Huijsman

In Intercom verscheen eerder van mijn hand een artikel over de oprichting van 102 EOVCie, met als titel KL doet mee met EOVC en als ondertitel De Verbindingsdienst wordt een wapen (Intercom 2009-2). De ondertitel zou destijds enigszins provocerend zijn geweest, maar nu, twintig jaar later, kijkt niemand er meer van op.

Zoals in boven genoemde artikel werd geschetst, heeft de invoering van een EOVC-eenheid bij de KL heel wat voeten in de aarde gehad. Daarom lijkt het, met het oog op het 25-jarige jubileum van 102 Elektronische Oorlogsvoering Compagnie zinvol stil te staan bij wat er nog verder aan voorafging. Er was al veel over gepubliceerd en in de Militaire Spectator zijn in de jaren 1960-1980 artikelen over EOVC-aspecten verschenen geschreven door autoriteiten van diverse pluimage (De Ruig, Mulder, Breet, Jung, Sterkens, Thorn Leeson, De Vries, Van Rheen, Huysman).

Er was in die tijd een kleine eenheid die de ideeën die er kennelijk bestonden, in de praktijk trachtte te brengen. Die eenheid was het Verbindingsbeveiliging en controledetachement van het Commando Verbindingen Koninklijke Landmacht (CVKL), gelegerd in het Schefferkamp in De Lier.

Aanvankelijk was het detachement, onder leiding van majoor (later lkol) MILVA Leitie Wind, belast met controleren van verbindingsveiligheid met name van telefoonverbindingen, die in die tijd geheel onbeschermd over straalverbindingen van het legerkorps verbindingsstelsel liepen – hierover later meer. Het detachement heeft enkele gelegenheden gekend waarbij externe steun kon worden verleend. Zo heeft de toenmalige sergeant-majoor Leo Jonkman van het detachement met een klein groepje opgetreden om met een stoorsimulator en een HF-zender de HF-verbindingen vanuit het NAVO-hoofdkwartier in Mons te storen, met succes uitgevoerd. Ook is hij enige tijd met wat eenvoudige middelen ingezet bij een oefening van het Korps Mariniers in Sardinië, Griekenland en Turkije. Het was ongetwijfeld heel bijzonder om met twee YA-314 bureauauto's amfibische landingen

te mogen meemaken.

Later, toen de invoering van EOVC-eenheden bij de KL dichterbij kwam werd het accent gelegd op de EOVC-praktijk en werd het in feite een EOVC-oefeneenheid – ook hierover later meer.

Het moet duidelijk zijn: EOVC was in die tijd geheel nieuw en hoewel ik, verrassend genoeg, werd aangesteld als materiedeskundige, was die deskundigheid aanvankelijk ver te zoeken. Van hulp en steun van de reeds lang bestaande vbdinlichtingeneenheid, 898 Vbdat, was geen sprake. Het enige dat er op zat was bij andere NAVO-landen aan te kloppen. Dat is ruimschoots gelukt. US Army steunde de KL enthousiast bij de legerkorpsoefening Atlantic Lion met een eenheid van 103 Military Intelligence Bataljon uit Wurzburg. We mochten een kijkje nemen in de EOVC-keuken van 14th Signal Regiment (EW) in Celle en ook bij de Duitse EOVC-eenheid in Rotenburg waren we voortdurend welkom. Zo bouwden we langzaam wat expertise op en toen het detachement de beschikking kreeg over twee uitstekende peilstations en een eenvoudige stoorzender, kon het bij eigen oefeningen als een oefeneenheid optreden.

VERBINDINGSVEILIGHEIDCONTROLE

Bij grote legerkorp- en divisie-oefeningen in Nederland en Duitsland reden in de colonne twee bureauwagens YA-314 mee met personeel van het detachement uit De Lier. Het detachement bestond onder meer uit een aantal dames. Voor die tijd, toen het leger uitsluitend uit mannen bestond, bijzonder. Ze behoorden tot de Milva (Militaire Vrouwen Afdeling) en stonden onder leiding van majoor Milva Wind en kapitein Milva Cobie van der Noort. In de bureaushelter bevond zich een telefooninluister-centrale waarop, direct als men op de oefen-locatie was aangekomen, alle stafofficieren werden aangesloten. Dit tappen werd op audiotapes vastgelegd, waarbij vooral gezocht werd naar inbreuken op veiligheid. In de avondbriefing bracht majoor Wind verslag uit en liet dan tot schrik van velen voorbeelden horen. Naderhand werd duidelijk dat de inluisterdienst van de DDR dit ook met succes deed, men vond volgens deze zegsman de Nederlandse oefeningen een dankbaar doel.

Na invoering van linkvercijfering bij 1Lk

werden de telefoontap-activiteiten gestopt, maar in de Nationale Sector werden nog wel telefoongesprekken die over het ASCON-netwerk liepen gemonitord. Ook hield het detachement zich bezig met veiligheidsaspecten van telexverbindingen. Bij radioverbindingen werd vooral toegezien op het correcte gebruik van tactische codes.

EOV-OEFENEENHEID

Zoals reeds gesteld ontbrak het ons aan deskundigheid. Vooral plaatsbepalen was door het ontbreken van peilers niet mogelijk. Gelukkig zocht de Landmachtstaf voor onze argumenten dat plaatsbepaling noodzakelijk was en werden er van de plank twee dopplerpeilers van Rohde & Schwarz aangeschaft. Door het gebruik van hoge straalzendermasten waarop de antenne geplaatst werd, bleek het afstands bereik zeer groot. Bovendien bleek de peiler zeer nauwkeurig en snel te zijn. Zodra het detachement zich bij grote legerkorpsoefeningen had geïnstalleerd en de radionetten waren gedetecteerd konden met grote nauwkeurigheid de locaties van diverse commandoposten worden vastgesteld. Het detachement kreeg ook de beschikking over een eenvoudige, in-

telligente stoorzender van Racal. Hiermee werd met veel succes ook de kwetsbaarheid van tactische radionetten gedemonstreerd. Inmiddels was bij het VOC majoor Yska aangetreden die met grote voortvarendheid tactische legerkorpseenheden wist te wijzen op de grote kwetsbaarheid van het gebruik van radioverbindingen.

De inzet van het detachement bij ondermeer divisiegeleide brigadeoefeningen toonde deze kwetsbaarheid onbarmhartig aan.

NABESCHOUWING

Aan de invoering van EOV bij de KL is erg veel voorafgegaan. In ieder geval is het beseft dat EOV een belangrijke factor is bij het tactische optreden van die tijd gegroeid en geoptimaliseerd.

Toen bleek dat de invoering van EOV-middelen honderden miljoenen zou gaan kosten, was het aanvankelijk voor mij als projectofficier EOV moeilijk om het beleidsniveau te overtuigen dat EOV een forcemultiplier was en het geld daardoor zeer waard zou zijn, maar mede dankzij de inzet van de EOV-oefeneenheid ging dat steeds beter en kwam uiteindelijk politieke instemming.

